

Lyckad samnorrländsk comeback

Branschdagar för konstområdet i Norrland, Örnsköldsvik 26-27 nov.

Norrland är en stor region i Sverige som fyller upp nästan halva kartbilden men på den svenska konstkartan syns knappt Norrland fränsett några få fixstjärnor. Den konst som uppmärksammas i Sverige förmedlas via Stockholmsbaserade riksmedia med perspektivet oftast riktat mot huvudstaden och söderut. Det är ett faktum som verksamma konstnärer i Norrland måste förhålla sig till, endera vända sig från och skapa egna forum i norr eller ta till sig och lägga manken där man mest kan synas.

Det är möjligt att en liten positiv förskjutning håller på att ske, genom de nya centra som de senare åren poppat upp, som nya Bildmuseet och aktuella Väven i Umeå, som Havremagasinet i Boden och Konstmuseet Norr i Kiruna. Mycket mera än förr verkar det vara de stora institutionerna som ska dra lasset för konstens synlighet i norra regionerna. KRO, Konstnärerna Riksorganisation, hade från 80-talet fram till millennieskiftet ett eget norrländskt distrikt som regelbundet inbjöd till träffar över länsgränserna, där aktuella problem och möjligheter diskuterades och där kontakter på olika sätt skapades. Behovet av att träffas i en landsända med så stora avstånd är kan man säga lika stort som avstånden, och därför var det nog efterlängtat med de branschdagar som Resurscentrum Konst (RCK) i Västernorrland tillsammans med AF Kultur inbjöd till förra veckan i Örnsköldsvik.

Närmare hundratalet deltagare, merparten konstnärer, men också tjänstemän, konstföreningsfolk, och konstintressenter inom byggbranschen, hade samlats i den glasade konferensbyggnaden Arken Pinassen vid inre hamnen. Första dagen handlade bland annat om Volym och webbtidningens framtid, som har inriktning mot en utvidgning mot hela Norrland men som efter avslaget beslut från Kulturrådet om bidrag måste söka nya vägar. Att behovet av media som belyser den norrländska konstspelpelen är stort märktes klart i diskussionerna.

Ett gigantiskt och fantasieggande projekt långt i norr presenterades av Maria Ragnestam. Effektivt och inspirerande berättade hon om Konstmuseet Norr som redan startats som projekt men som får sin plats i ett nytt stadshus i Kiruna 2016. I uppdraget ingår att skapa en unik konstverksamhet som verkar över hela Norrbotten. Genom samarbete med konstnärerna vill museet forma de bäst lämpade förutsättningarna för varje projekt att ta plats i det offentliga rummet och kunna inrymmas på flera platser i länet. Den rörliga strukturen kan främja ett nytt sätt att betrakta konsten och vad ett konstmuseum kan vara.

En livlig paneldebatt om villkoren för konstproduktion i Norrland fördes under ledning av KRO Riks ordförande Katarina Jönsson. Enprocentregeln hålls fortfarande vid liv ute i de flesta regioner, nu senast beslutad fullt ut i Jämtlands landsting. De många kulturplaner som tagits i kommuner och landsting innebär också att politikerna har börjat förstå mera om konstsituationen ute på fältet. "Det gäller bara att de måste läsa dem", som en av deltagarna uttryckte det.

I den andra dagen fick två byggherrar huvudroller. Lasse Bäckvall, som driver Norrlandspojkarna AB och som ligger bakom den nya stadssiluetten vid Sundsvalls hamn, har stora visioner kring projektet Frösö Park i Östersund. Den gamla flygflottillen som man delvis planerar att utveckla till ett kulturcentrum med inriktning mot den nyaste tekniken, för film, konst och andra kulturverksamheter. Han menade dock att för att

lyckas måste den kommersiella aspekten ligga först. Hur det ska till i praktiken hade han svårare att förklara, mer än att överlevnaden står och faller med det kommersiella utfallet. I Örnsköldsvik regerar Nicklas Nyberg vid Nybergs AB. Det senaste tillskottet Ting1 har gett en ny uppseendeväckande profil i stadscentrat. Nicklas Nybergs intresse för Bengt Lindströms konst visar sig i färgprofilen för den byggnaden, men även i hans starka ambition att ta över och driva skulpturen Y-et vid Midlanda flygplats. Med energi, lust och vilja för nytänkande, samt naturligtvis med ekonomisk styrka, verkar det inte finnas några gränser för Nybergs framtidsplaner, till exempel med idéerna på en jättelik bostadsskrapa ovanför museet i Örnsköldsvik. Storskaligheten i de två byggherrarnas visioner var inte att ta miste på, frågan är hur de församlade konstnärerna med sina små resurser och kanske småskaliga egna konstnärliga projekt kan passa in i ramarna.

En praktisk huvudpunkt i programmet var möjligheten för anmälda konstnärer att presentera egna portfolier. Här fick alla en god inblick i vad som görs just nu ute på fältet runt om i Norrland. Allt från traditionell konst till samtidskonst, från små skulpturobjekt, målningar, till installationer och relationella konstprojekt. Tillsammans med många värdefulla informella samtal och utbyten under de två dagarna, med ett omväxlande och intressant program, blev sammanfattningsvis konstbranschdagarna nog vad de flesta hade hoppats på. Nästa gång för nästa år står Gävle på tur, enligt planerna. Norrlands södra spets kanske, många vill nog sedan åka till Kiruna och nordspetsen efter Maria Ragnestams bravurmässiga lansering...

Text och foto: Jan K Persson

Volym 2014-12-03